

SUMMERHILL: το δημοκρατικό σχολείο

Σάμερχιλ είναι το όνομα ενός μικρού σχολείου αλλά ταυτόχρονα και συνώνυμο ενός από τα πιο **σημαντικά πειράματα** στον τομέα της **παιδαγωγικής ψυχολογίας**. Το Σάμερχιλ είναι το μοναδικό σχολείο στον κόσμο χωρίς πόρτα! Στρίβεις σε ένα δρομάκι... και ξαφνικά είσαι μέσα!

Ο ιδρυτής του Summerhill, **A.S. Neill**, γεννήθηκε στη Σκωτία το 1883. Ο πατέρας του, διευθυντής σχολείου, ήταν ένας ιδιαίτερα πουριτανός άνδρας που διακρίνονταν για την αυστηρότητα που επεδείκνυε στους μαθητές του, σύμφωνα άλλωστε και με το παιδαγωγικό πνεύμα της εποχής.

Στην ηλικία των εικοσιπέντε ετών ο Neill πήρε το πτυχίο του από τη Σχολή Αγγλικής Φιλολογίας του Πανεπιστημίου του Εδιμβούργου, εργάστηκε ως δημοσιογράφος και αργότερα ως διευθυντής ενός μικρού σχολείου.

Εκεί εισήγαγε στη σκέψη του δυο στοιχεία που ήταν αναγκαία για την ίδρυση του Summerhill: Τη συνέλευση της αυτοδιοίκησης αλλά και τη σπουδαιότητα της **ισόρροπης συναισθηματικής ανάπτυξης του παιδιού** σε σχέση με την ακαδημαϊκή του ανάπτυξη. Το 1921 ίδρυσε μαζί με άλλους εκπαιδευτικούς του σχολείο του Summerhill, το οποίο και διοίκησε ως τον θάνατο του, το 1973.

Η βασική του θέση ήταν να κάνει το σχολείο κατάλληλο για τα παιδιά – κι όχι τα παιδιά κατάλληλα για το σχολείο. Η φιλοσοφική του θέση ήταν ότι τα παιδιά μαθαίνουν και αναπτύσσονται καλύτερα ελεύθερα από καταναγκασμούς. Όλα τα μαθήματα είναι προαιρετικά και οι μαθητές είναι ελεύθεροι να επιλέξουν πώς θα αξιοποιήσουν τον χρόνο τους.

Το σχολείο διοικείται μέσω των σχολικών συνελεύσεων, στις οποίες μπορούν να συμμετάσχουν όλοι, προσωπικό και μαθητές, και όπου όλοι έχουν δικαίωμα ισότιμης ψήφου. Αυτές οι συνελεύσεις λειτουργούν και ως νομοθετικό και ως δικαστικό σώμα. Τα μέλη της κοινότητας είναι ελεύθερα να κάνουν ό,τι θέλουν, αρκεί οι ενέργειές τους να μην προκαλούν κακό στους άλλους, σύμφωνα με την αρχή του Νηλ: **«Ελευθερία, όχι ελεύθερη άδεια να κάνεις ό,τι θέλεις»** (στο πρωτότυπο: "Freedom not License"). Η αρχή αυτή επεκτείνεται και στην ελευθερία των μαθητών να επιλέγουν ποια μαθήματα, έως και κανένα, θα παρακολουθήσουν.

Το Σάμερχιλ δεν είχε ποτέ τις καλύτερες σχέσεις με την Βρετανική Κυβέρνηση, και ακόμη κατέχει τη θέση του σχολείου με τις περισσότερες επιθεωρήσεις σε όλη τη χώρα. Τον Μάρτιο του 1999, έπειτα από μια μεγάλη επιθεώρηση, ο τότε υπουργός παιδείας, εξέδωσε προς το σχολείο μια ειδοποίηση καταγγέλοντάς το για την πολιτική του περί μη-υποχρεωτικών μαθημάτων. Η υπόθεση έφτασε ενώπιον ενός ειδικού εκπαιδευτικού δικαστηρίου τον Μάρτιο του 2000. Σήμερα το Summerhill λειτουργεί στον ίδιο χώρο, με την ίδια φιλοσοφία και παιδαγωγική προσέγγιση.